

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului a fost adoptată în anul 1992. În baza dispozițiilor ei au fost organizate, în România, două rînduri de alegeri parlamentare: la 27 septembrie 1992 și la 3 noiembrie 1996. Desfășurarea democratică, transparentă, corectă și calmă a acestora constituie o confirmare concretă a valabilității principiilor, normelor și reglementărilor acestei legi. Aserțiunea este valabilă, atât în ce privește tipul de scrutin pe care l-a instituit legea, principiile, calculul de atribuire a mandatelor, rolul proeminent atribuit partidelor în calitate de coparticipante directe în organizarea și desfășurarea corectă a alegerilor, cât și în privința cadrului organizatoric instituit de lege pentru realizarea necesară a laborioaselor operațiuni legate de alegeri, în diferitele faze ale procesului electoral.

Anumite erori, disfuncții și incoerențe interpretativ-acționale, care s-au manifestat în unele locuri, nu au influențat esențial opțiunile alegătorilor și nici natura democratică și echitabilă a scrutinului.

Iată de ce socotim că există suficiente temeiuri pentru a considera că Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului a îndeplinit un rol pozitiv în configurarea sistemului electoral în perioada post-totalitară în concordanță cu principiile și valorile universale ale democrației și pluralismului politic, consacrate de Constituția țării, cu cerințele reprezentării în Parlament a diferitelor segmente și opțiuni social-politice ale corpului electoral, așa cum există și se afirmă el în realitatea social-existențială a României de astăzi, cu starea concretă a culturii politice și civice a electoratului român. De asemenea, introducând, pentru prima dată, în practica electorală de la noi, un prag electoral minim necesar accesului în Parlament al partidelor politice și al alianțelor acestora, Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului a avut rolul ei în precizarea primelor clarificări privind sistemul

partidist din România, matricea lui pluralistă, nu în funcție de criterii arbitrare și idei prestabilite, ci luând în seamă opțiunile exprimate de electorat drept criteriu obiectiv de recunoaștere a staturii de forțe politice naționale a diferitelor partide etc.

În același timp, analiza obiectivă a experienței date la iveală de cele două rînduri de alegeri parlamentare a permis decelarea mai multor probleme referitoare la reglementările cuprinse în Legea pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului care cer unele precizări, perfecționări și dezvoltări ale unor prevederi care să ne ducă în direcția unui sistem multipartidist mai funcțional, a consolidării premiselor stabilității politice în țară și ale unei guvernări mai eficiente etc.

Acestor exigențe și altora, la care nu ne-am referit, încercăm să le răspundă propunerea noastră legislativă, care este concepută nu în perspectiva unei rupturi cu dispozițiile legii în vigoare, ci în aceea a perfecționării și dezvoltării unor prevederi importante ale acesteia.

Am propus, în primul rînd, o reducere a duratei campaniei electorale pentru alegerile parlamentare de la 60 de zile la 45 de zile, ceea ce, credem noi, va fi în beneficiul unei campanii electorale mai bine structurate, mai densă, de natură de a nu focaliza, un timp prea lung, preocupările partidelor și a instituțiilor guvernamentale în jurul temelor electorale și în detrimentul altor preocupări la fel de vitale, pentru bunul mers al treburilor în țară. Costurile însăși ale campaniei electorale, inclusiv cele legate de efective mari de oameni antrenați aproape exclusiv în operațiuni și campanii legate de alegeri, ar avea o dimensiune mai rezonabilă.

În planul pur organizațional al alegerilor, propunerea noastră legislativă conține unele măsuri, vizând un orar al zilei alegerilor mai rațional, în sensul deschiderii operațiunilor de vot la ora 7,00 dimineața, în loc de ora 6,00, așa cum se prevede în legea în vigoare, și închiderea lor la orele 21,00. Socotim că nu se justifică menținerea în lege a prevederii de prelungire a orarului operațiunilor de vot peste această limită până la orele 24,00.

Dincolo de exigența încheierii simultane a operațiunilor de vot pe întreg cuprinsul țării în absolut toate secțiile de votare, spre a nu subzista nici un fel de elemente ce ar putea influența voința alegătorilor din secțiile de votare ce ar urma să rămână deschise și peste orele 21,00, orarul propus de noi prezintă avantajul că operațiunile de despuiere a urnelor și de numărare a voturilor s-ar desfășura, peste tot, într-un timp rezonabil, fără ca oboseala și neatenția unor membri ai birourilor electorale ale secțiilor de vot să poată determina deformări ale rezultatului propriu-zis al alegerilor.

Așa cum se vede din propunerea legislativă socotim că este oportun a se menține în continuare scrutinul electoral de listă blocată, precum și repartizarea și atribuirea mandatelor de deputat și senator în două etape: la nivelul fiecărei circumscripții electorale și la nivel de țară. În ceea ce privește nivelul pragului electoral care asigură accesul în Parlament, avem opinia că acesta poate fi majorat de la 3 % la 5 % din voturile valabile exprimate pe întreaga țară. În cazul alianțelor politice, constituite potrivit legii, la pragul de 5 % prevăzut pentru partide urmează să se adauge câte 5 procente pentru fiecare membru al alianței, începând cu al doilea partid.

În cadrul campaniei electorale sursele de finanțare pentru partidele politice și pentru alianțele acestora urmează să fie asigurate în concordanță cu prevederile Legii partidelor politice nr.27/1996.

Desfășurarea unei campanii electorale corecte și asigurarea șanselor egale pentru partidele, alianțele politice și candidații independenți reclamă, în chip necesar, ca, în afara accesului la serviciile publice de radio și de televiziune, competitorii campaniei electorale să poată utiliza și serviciile unor posturi private de radio și televiziune, în condițiile ce vor fi stabilite de comisia parlamentară special instituită în vederea repartizării timpilor de antenă. Nerespectarea de către serviciile private de radio și de televiziune a normelor stabilite de comisie atrage aplicarea unor sancțiuni cuprinse în propunerea legislativă.

Totodată, se propun îmbunătățiri ale unor dispoziții din lege referitoare la acreditarea delegațiilor privind presa, cinematografia, radioul și televiziunea română sau străină, precum și cu privire la acreditarea observatorilor interni și din străinătate în vederea monitorizării campaniei electorale și a desfășurării alegerilor.

Ținând seama de evoluțiile pe care le-a înregistrat moneda națională de la data adoptării legii și până în prezent, a apărut necesitatea reconsiderării cuantumului amenzilor aplicate pentru săvârșirea unor fapte contravenționale, ce aduc atingere dispozițiilor legii cu privire la organizarea și desfășurarea alegerilor.

Având în vedere considerentele prezentate mai sus, a fost întocmită prezenta propunere legislativă pe care vă rugăm să o supuneți spre dezbateră și adoptare Parlamentului României.

INIȚIATORI

DEPUTAȚI P.D.S.R.

Adrian Năstase

Acsinte Gaspar

Miron Mitrea

Martian Dan

Viorel Hrebenciuc

SENATORI P.D.S.R.

Oliviu Gherman

Doru Ioan Tărăcilă

Octav Cosmâncă

Ion Predescu

Petre Ninosu

